

ג' חשוון תשע"ב
31/10/2011
מספר מסמך: 345527

לכבוד
שלום בן משה - מנהל אגף בכיר הכשרת מקצועית ופיתוח כח אדם

שלום רב,

הנדון: הכרת ממונה על הבטיחות כמקצוע

בהמשך לשיחתנו מיום 30.10.11 בה סוכם לקדם מול שרות התעסוקה את הכרת ממונה על הבטיחות כמקצוע, אני מעביר אליכם את החומרים הבאים:

1. ריכוז הדרישות לגבי ממונה על הבטיחות – נספח א'.
2. תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996 – נספח ב'.
3. תכנית הקורס - ממונים על הבטיחות בעבודה – נספח ג'.

בברכה

יורם אלעזרי
מפקח עבודה ראשי

העתק: אמיל מלול, מנהל תחום נושאים פדגוגיים, הכשרה מקצועית

נספח א'

ריכוז הסמכות של ממונה על הבטיחות				
סוג נתן שירות	דרישות לקבלת הסמכה			חוק, תקנות, נוהל
כשיר בבטיחות	הכשרה	ניסיון	השכלה	
	בעל תואר מוכר בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או הנדסה ודומיהם	2 שנים לפחות בתחום המקצועי	עבר קורס להכשרת ממונים על הבטיחות בעבודה או קורס שווה ערך מאושר ע"י מפקח עבודה ראשי	תקנות ארגון הפיקוח על עבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996
	טכנאי או הנדסאי	3 שנים לפחות בתחום המקצועי	עבר קורס להכשרת ממונים על הבטיחות בעבודה או קורס שווה ערך מאושר ע"י מפקח עבודה ראשי	
	בעל השכלה שוות ערך להשכלה הנדרשת שקיבל אישור מפקח עבודה ראשי	3 שנים לפחות בתחום המקצועי	עבר קורס להכשרת ממונים על הבטיחות בעבודה או קורס שווה ערך מאושר ע"י מפקח עבודה ראשי	

השכלה הכרת ממונה על הבטיחות כמקצוע

על פי התקנות נדרשות, בנוסף להשכלה הנדרשת, 3 שנות ניסיון מקצועי בתחום הבטיחות והגיהות

מס'	השכלה	דרישות	מסמכים
1	תואר ראשון במדעי הטבע או ההנדסה	מי שלמד לימודי תואר ראשון במדעי הטבע או ההנדסה, ונותר חייב להשלים פחות מ 5% מדרישות התואר	אישור של אוניברסיטה או מוסד אקדמי אחר על עמידה בדרישות
2	הנדסאי	מי שלמד בקורס הנדסאים השלים את כל החובות אך לא הגיש פרויקט גמר	אישור של מכללה על עמידה בדרישות
3	לבורנט רפואי או לבורנט כימי	סיים בהצלחה לימודי מקצוע במכללה או במסגרת מוכרת אחרת	בעל תעודה על סיום לימודים בהצלחה ממוסד מוכר
4	קורס טייס, קורס חובלים, קורס מכונאי מוטס	מי שסיים בהצלחה אחד מהקורסים	אישור מהצבא על עמידה בהצלחה בקורס
6	מורה למקצוע טכנולוגי בעל תעודת הוראה במקצועות הבאים: פיזיקה, גרעין, חשמל, אלקטרוניקה, כימיה, מכונאות, טכנולוגיה, הידראוליקה, אוטומטיזציה, מכשור ובקרה, מכשירים, ביוטכנולוגיה, רובטיקה, חקלאות, אופטיקה ואופטרוניקה	סיים בהצלחה קורס טכנולוגי וכן לימודים לקבלת תעודת הוראה בתחומים המפורטים	תעודת הוראה מוכרת ואישור על סיום קורס טכנולוגי בהצלחה
7	תואר אקדמי במנהל עסקים ובנוסף לכך קורס טכנולוגי צבאי או אחר	עמד בהצלחה בלימודים לתואר אקדמי במינהל עסקים, ובנוסף בוגר קורס טכנולוגי צבאי או במסגרת מוכרת אחרת, בהיקף של 600 שעות לימוד לפחות	אישור ממוסד להשכלה גבוהה על ההשכלה במינהל עסקים, בצירוף אישור מן הצבא או ממוסד מוכר אחר על סיום קורס טכנולוגי (לא טכנאות מחשבים)

8	תואר אקדמי במקצועות: סיעוד, מדעי החברה עם התמחות ברנטגן, רפואת חרום	עמד בהצלחה בלימודים לתואר אקדמי לאחד מן המקצועות המפורטים	אישור המוסד להשכלה גבוהה על סיום לימודים בהצלחה
9	תואר שני (אקדמי) במנהל עסקים ובנוסף קורס פיקודי גבוה בצבא או במשטרה	עמד בהצלחה בלימודים לתואר שני במינהל עסקים, ובנוסף בוגר קורס פיקודי גבוה בצבא או במשטרה	אישור מהמוסד להשכלה גבוהה ואישור מהצבא /משטרה
10	חשמלאי מוסמך	סיים בהצלחה לימודים לצורך הכרה כחשמלאי מוסמך	תעודה של חשמלאי מוסמך

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996¹

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 25 ו-43 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן החוק), בהתייעצות עם מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות ולענין מפעל גז לאחר התייעצות עם שר האנרגיה והתשתית, אני מתקינה תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"**אישור כשירות**" - אישור בכתב שנתן מפקח העבודה הראשי בדבר קיום כישורים לשמש ממונה על בטיחות במפעל;

"**בניה**" ו"**בניה הנדסית**" - כמשמעותם בפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970 (להלן - **הפקודה**);

"**הנדסאי**" ו"**טכנאי**" - מי שרשום כהנדסאי או טכנאי, לפי הענין, במשרד העבודה והרווחה;

"**חקלאות**" - לרבות מיון, אריזה ושינוע של תוצרת חקלאית בתחומים המפורטים בתוספת הראשונה;

"**מבצע בניה**" - קבלן ראשי או מזמין, המבצע את העבודה כולה או חלקה באמצעות עובדים שלו או באמצעות קבלנים העובדים למענו;

"**מהנדס רשום**" - כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958;

"**ממונה על הבטיחות**" - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעביד לממונה על הבטיחות, הגיהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק ולפי תקנות אלה (להלן - **ממונה**);

"**מעביד**" - כמשמעותו בפקודה, לרבות תופש מקום עבודה;

"**מפעל**" - כל מקום שחלה עליו חובת מינוי ממונה על בטיחות לפי תקנה 4.

2. חובת קיום אישור כשירות

לא יעסוק אדם כממונה על הבטיחות, ולא יעסק ככזה, אלא אם כן בידו אישור כשירות תקף.

3. מתן אישור כשירות

(א) לא יינתן לאדם אישור כשירות, אלא אם כן הוא אחד מאלה:

(1) בעל תואר מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, בתחום מדעי הטבע, הטכנולוגיה או ההנדסה ודומיהם, בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודה במקצועו לאחר סיום לימודיו המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישר מפקח העבודה הראשי, במוסד לבטיחות וגיהות או במוסד אחר;

(2) טכנאי או הנדסאי שרכש נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה במקצועו, לאחר סיום לימודיו המקצועיים, ועבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישר מפקח העבודה הראשי, במוסד לבטיחות וגיהות או במוסד אחר;

(3) מי שהוכיח להנחת דעתו של מפקח העבודה הראשי, כי הוא ראוי להיות ממונה על בטיחות, אף שאין מתקיימות בו הוראות פסקה (1)

או (2), ובלבד שהינו בעל השכלה שוות ערך להשכלה הנדרשת בהן, עבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות או קורס שווה ערך, שאישר מפקח העבודה הראשי, ונסיונו המקצועי בתחום הבטיחות והגיהות, יהיה שלוש שנים לפחות, או אם נתקיימו בו הוראות תקנה 15.

(ב) בעל אישור כשירות חייב להשתתף מדי שנה, בשמונה ימי השתלמויות לפחות, לקידום הידע בנושאי בטיחות וגיהות בעבודתו, במסגרות שיאשר מפקח העבודה הראשי; וידווח מדי שנה למפקח העבודה הראשי על ההשתלמויות שבהן השתתף בשנה החולפת.

(ג) לא מילא בעל אישור כשירות אחר הוראות תקנת משנה (ב), רשאי מפקח העבודה הראשי לבטל את תעודת הכשירות או להתלותה עד למילוי ההוראות כאמור.

4. חובת מינוי ממונה על הבטיחות

אלה חייבים למנות ממונה על הבטיחות:

- (1) מחזיק במקום עבודה שחלה עליו פקודת הבטיחות בעבודה, כולה או חלקה, ואשר מועסקים בו חמישים עובדים לפחות;
- (2) מחזיק במקום עבודה הנמנה עם הסוגים המפורטים בתוספת השניה ומועסקים בו חמישים עובדים לפחות;
- (3) מבצע בניה המעסיק, בעצמו או באמצעות קבלני משנה, 100 עובדים לפחות באתרי הבניה בו זמנית;
- (4) מעסיק, המעסיק בחקלאות, 50 עובדים לפחות בו זמנית;
- (5) מחזיק בכל מקום עבודה אחר, שעל סמך הסיכונים בו קבע מפקח אזורי, שיש למנות בו ממונה על הבטיחות, והורה לו, בכתב, לעשות כן.

5. מינוי ממונה על הבטיחות

- (א) מעביד ימנה לממונה על הבטיחות במפעל בעל אישור כשירות.
- (ב) לא ימנה מעביד אדם לממונה על הבטיחות במפעל הנמנה עם הענפים המפורטים בתוספת השלישית, אלא אם כן רכש נסיון של שנתיים לפחות בענף שעמו נמנה המפעל.
- (ג) לפי דרישת מפקח עבודה אזורי יחוייב ממונה על הבטיחות במפעלים כאמור, לעבור בהצלחה, תוך שנה ממועד מינויו, השתלמות ענפית לפי תכנית שאישר מפקח העבודה הראשי.
- (ד) שוכנע מפקח עבודה אזורי כי הסיכונים הקיימים במפעל, שטחו או מספר העובדים בו מחייבים מינוי של יותר מממונה על הבטיחות אחד, ודרש, בכתב, מינוי כאמור, חייב המעביד למנות יותר מממונה אחד, כנדרש.

6. הודעה על המינוי

- (א) המעביד ימסור למפקח עבודה אזורי בקשה לאשר מינוי ממונה על הבטיחות לפי הטופס שבתוספת הרביעית, כאשר ספח הצהרת המתמנה חתום ביד המועמד, ויצרף את המסמכים הנדרשים לפיה.
- (ב) אישר מפקח עבודה אזורי את המינוי, יודיע על כך בכתב למעביד ולממונה על הבטיחות, על ידי החזרת הטופס האמור בתקנת משנה (א), כשהוא חתום בידו במקום המתאים, תוך 45 ימים מיום קבלת הבקשה לאישור המינוי.

7. התנגדות למינוי

- (א) מפקח עבודה אזורי רשאי להתנגד למינוי פלוני לממונה על הבטיחות במפעל אם לדעתו נתקיים במי שמבקשים למנותו, אחד מאלה:
 - (1) לא נתקיים בו הוראות תקנה 2 או 5(ב);
 - (2) אין הוא מסוגל, מסיבות רפואיות, לפי קביעת רופא תעסוקה, למלא תפקיד כאמור;
 - (3) תפקידים אחרים שהוא ממלא עלולים להפריע לו במילוי תפקידו;
 - (4) ידיעותיו אינן מספיקות בהתחשב בתהליכי העבודה במפעל;
 - (5) הורשע בעבירה שלדעת מפקח עבודה אזורי יש בה כדי למנוע ממנו למלא תפקידו באופן ראוי;
 - (6) מעמדו, תפקידו וכפיפותו במערך הארגוני לא יאפשרו לו לבצע תפקידו.
- (ב) מפקח עבודה אזורי יודיע למעביד, בכתב, תוך 45 ימים מיום קבלת הבקשה לאישור המינוי, על התנגדותו למינוי המוצע, ויפרט את הנימוקים להתנגדותו.
- (ג) קיבל מעביד הודעה לפי תקנת משנה (ב), יבטל את המינוי של ממונה על הבטיחות וימנה אדם מתאים אחר במקומו.

8. פסילת מינוי ממונה על הבטיחות

- (א) מפקח עבודה אזורי רשאי בהודעה בכתב למעביד, לפסול מינוי ממונה על הבטיחות בכל אחד מאלה:
 - (1) אישור הכשירות של הממונה בוטל בידי מפקח העבודה הראשי;
 - (2) הממונה לא מילא חובה מהחובות המוטלות עליו לפי תקנות אלה;
 - (3) הממונה אינו מסוגל, מסיבות רפואיות, לפי קביעת רופא תעסוקה, להמשיך ולמלא את תפקידו כממונה על בטיחות;
 - (4) תפקיד נוסף שהממונה ממלא עלול לדעת מפקח עבודה אזורי להפריע לו במילוי תפקידו כממונה על הבטיחות;
 - (5) ידיעותיו של הממונה אינן מספיקות בהתחשב בתהליכי העבודה במפעל שבו הוא משמש, לרבות תהליך חדש שהנהיגו מאז מינויו;
 - (6) הממונה הורשע בעבירה שלדעת מפקח העבודה האזורי יש בה כדי למנוע מילוי תפקידו באופן ראוי;

(7) הממונה על הבטיחות לא מילא אחר חובות ההשתלמויות כאמור בתקנות 3(ב) ו-5(ג);

(8) מעמדו תפקידו וכפויותיו במערך הארגוני אינם מאפשרים לו לבצע תפקידו.

(ב) הודעה על פסילת המינוי תכלול נימוקים, וייקבע בה מועד לביטול המינוי שלא יפחת מ-60 ימים מיום מסירת ההודעה; ההודעה תימסר, בכתב, למעביד ולממונה על הבטיחות, ומשנמסרה כאמור לא ישמש עוד הממונה בתפקידו, החל במועד שנקבע בהודעה.

9. ערר (תיקון: תשנ"ט)

(א) על התנגדות למינוי או על פסילת מינוי של ממונה על הבטיחות רשאי הוא או המעביד לערר תוך שבעה ימים מיום מסירת ההודעה לפי תקנה 7 או 8, לפני ועדת ערר שמינה מפקח העבודה הראשי.

(ב) בועדת ערר יהיו חמישה חברים, ובהם שניים נציגי שירות הפיקוח על העבודה, אחד שהמליץ עליו הארגון היציג הגדול ביותר של המעסיקים, אחד מהמוסד לבטיחות ולגיהות ואחד שהמליץ עליו הארגון היציג הגדול של העובדים בהתייעצות עם ארגון הממונים על הבטיחות המייצג את המספר הגדול ביותר של ממונים על הבטיחות, נציג אחד של שירות הפיקוח על העבודה יהיה יושב ראש הועדה.

(ג) לא יושב בועדת ערר מפקח העבודה האזורי שהתנגד למינוי או שפסל את המינוי נושא הערר.

(ד) יושב ראש ועדת הערר יקבע את מועד ישיבתה, מקומה, וסדר יומה.

(ה) ועדת הערר תחליט בערר תוך שבועיים מיום שהוגש הערר.

(ו) החלטות ועדת הערר יתקבלו ברוב דעות הנוכחים בישיבה ובלבד שנכחו בישיבה 3 חברים לפחות ובהם נציג אחד של שירות הפיקוח על העבודה.

(ז) כל עוד לא ניתנה החלטה בערר לפי תקנת משנה (א), תעמוד ההתנגדות למינוי בתוקף; פסילת המינוי תהיה תקפה החל במועד שנקבע בהודעה לפי תקנה 8(ב).

10. תפקידיו וסמכויותיו של ממונה על הבטיחות

(א) מתפקידו של ממונה על הבטיחות לייעץ למעביד בכל הנוגע לחוקים, לתקנות ולתקנים בעניני בטיחות, לסייע לו ולאנשי צוות הניהול והתכנון בנוגע לבטיחות, גיהות, הנדסת אנוש ובריאות תעסוקתית של העובדים במפעל ולקדם את התודעה בנושאים אלה:

(1) לאתר במפעל מפגעי בטיחות וגיהות, ולהודיע עליהם למעביד;

(2) לוודא קיום התקני בטיחות וגיהות נאותים במפעל;

(3) לדרוש הנהגת סדרי בטיחות וגיהות נאותים במפעל, בתהליכי העבודה, במיתקנים, במבנים, בציוד ובחומרים ובכל שינוי בהם;

(4) לפעול לקיום הוראות תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשמ"ד-1984, ולהכנת תכנית להדרכת עובדים;

(5) לוודא הכנת תכנית בטיחות ועידכונה כנדרש בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית בטיחות), התשמ"ד-1984;

(6) לוודא ביצוע הוראות תכנית בטיחות שהוכנה במפעל והכללת דרישות בטיחות וגיהות בהוראות עדכניות לשימוש, הפעלה, תחזוקה איסון בטוח של ציוד, של חומרים ושל תהליכי עבודה במפעל;

(7) לברר סיבותיהן ונסיבותיהן של תאונות עבודה ומחלות מקצוע במגמה להפיק לקחים, לערוך בכתב ממצאים ומסקנות הברורים ולהציע למעביד צעדים מתאימים למניעת הישנות התאונות; לוודא הדרכת העובדים באשר לנסיבות התאונות ומחלות מקצוע והלקחים שהופקו;

(8) לרכז את כל המידע והתיעוד הקשור לתאונות עבודה ומחלות מקצוע שאירעו במפעל;

(9) להכין הוראות בטיחות וגיהות ותמצית בכתב של מידע על הסיכונים בעבודה, פרסומן ועדכון. להשגיח על ביצוע הוראות בטיחות וגיהות ולדווח למעביד על כל מקרה של הפרתן;

(10) לוודא סימון חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים והתקנת שילוט הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי;

(11) לוודא ביצוע ביקורת ומעקב על המצב התקין של התקני בטיחות וגיהות, ציוד מגן אישי, של כלי עבודה ושל ציוד החייב בדיקות תקופתיות על פי דין, על פי הוראות היצרן ולפי כללי מקצוע מקובלים;

(12) לוודא קיום שגרת בדיקות רפואיות לעובדים במפעל החשופים לגורמים שלגביהם קיימת דרישה לעריכת בדיקות אלה;
(13) לוודא ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות על ידי מעבדות מוסמכות, כאשר קיימת דרישת בדיקה כאמור בחוק או בתקנות; לתעד את ממצאיהן של בדיקות כאמור ולהביא לידיעת המעביד והעובדים את השלכותיהן והאמצעים שיש לנקוט;
(14) לקבוע הסדרים שיבטיחו תנאי בטיחות וגיהות נאותים בהעסקתם של קבלני חוץ;
(15) לשתף פעולה עם ועדת הבטיחות המפעלית, ולמסור לה את כל המידע הנדרש לפעילותה השוטפת;
(16) להורות על הפסקת העבודה כאשר נשקפת סכנה מיידית לחייו או בריאותו של עובד, ולדווח על כך מיד למעביד או לנציגו במקום העבודה;

(17) לוודא קיום תכנית ושגרת תרגילים למצבי חירום;
(18) לדווח למפקח עבודה אזורי, על פי דרישתו, על פעולותיו להעלאת רמת הבטיחות והגיהות ומניעת סיכונים במפעל;
(19) להילוות אל מפקחי עבודה בביקורי הפיקוח במפעל, אם יידרש לכך.
(ב) הממונה על הבטיחות מוסמך להיכנס לכל מקום במפעל שבו מועסקים עובדים, לבדוק את סידורי הבטיחות והגיהות, ולנקוט בכל הפעולות הנדרשות לצורך מילוי תפקידו כאמור בתקנת משנה (א).

11. חובות המעביד

מעביד שמינה ממונה על הבטיחות במפעל -

(1) יביא לידיעת העובדים את דבר מינויו ותפקידיו של הממונה על הבטיחות;
(2) יקבע את מקומו ומעמדו של הממונה על הבטיחות בארגון המפעל, יספק לו את כל האמצעים הדרושים לביצוע תפקידיו, יאפשר לו לבצעם ויוודא כי הוא ממלא תפקידיו כמפורט בתקנה 10;
(3) יאפשר לו גישה לכל מקום במפעל ומחוץ למפעל שבו מועסקים עובדי המפעל;
(4) יאפשר השתתפותו בפעולות בטיחות והשתלמויות כנדרש בתקנה 3(ב), לקידום הידע והנסיון שלו בבטיחות, גיהות ובריאות העובדים.

12. פטור

(א) המעביד הסבור כי אין במפעל סיכונים מצדיקים מינוי ממונה על הבטיחות, רשאי להגיש למפקח העבודה הראשי בקשה מנומקת, בכתב, לפטור את המפעל מן הצורך למנות ממונה על הבטיחות.
(ב) מפקח העבודה הראשי רשאי לפטור מעביד שחלה עליו חובת מינוי ממונה על הבטיחות לפי תקנות אלה, ממילוי החובה, אם שוכנע כי אין במפעל סיכונים מצדיקים מינוי ממונה על הבטיחות.

12א. עונשין (תיקון: תשנ"ט)

העובר על הוראה מהוראות תקנות 2, 4, 5, 6(א), 7(ג) או 11 - דינו קנס שלא יעלה על הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

13. ביטול

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשכ"ה-1965 - בטלות (להלן - **התקנות הקודמות**).

14. תחילה²

תחילתן של תקנות אלו שלושה חודשים מיום פרסומן.

15. הוראות מעבר (תיקון: תשנ"ט)

מי שערב תחילתן של תקנות אלה היה בידו מינוי תקף לממונה על הבטיחות לפי התקנות הקודמות או מי שעבר בהצלחה קורס ממונים על בטיחות במוסד לבטיחות וגיהות או במוסד אחר, או קורס שווה ערך שאישר מפקח העבודה הראשי, והוכיח, להנחת דעתו של מפקח העבודה הראשי, שהוא בעל נסיון של שנתיים לפחות, כממונה על בטיחות, זכאי לאישור כשירות, אף אם אינו עומד בדרישות המפורטות בתקנה 3.

תוספת ראשונה

(תקנה 1, הגדרת "חקלאות")

1. עבודה בכל אחד מאלה: גידולי שדה, גידולי גן, מטעים, בתי צמיחה, משתלות, גני נוי וגנים ציבוריים;
2. גידול בעלי חיים, לרבות גידול דגים, גידול עופות, הדגרת ביצים, גידול מיקנה וגידול דבורים;
3. ייעור והפקת עץ מיערות;
4. הכשרת קרקע למטרות חקלאות המנויות בפרטים 1 עד 3.

תוספת שניה

(תקנה 4(2))

בתי חולים, מוסדות רפואיים
מוסדות להשכלה גבוהה, מכללות
מוסדות מחקר
בתי מלון
בתי מסחר
נמלי תעופה, חברות תעופה
רשויות מקומיות
תאגידיים להתישבות שיתופית

תוספת שלישית (תיקון: תשנ"ט)

(תקנה 5(ב))

כימיה, פרמצבטיקה, פטרוכימיה
חשמל, אלקטרוניקה, מיקרואלקטרוניקה
עבודות בניה
חומרי נפץ, מחצבות ומכרות
חקלאות

תוספת רביעית³

(תקנה 6(א))

¹ ק"ת תשנ"ו, 1444; תשנ"ט, 442.

² התקנות פורסמו ביום 18.7.1996.

³ נוסח הטופס שבתוספת אינו מובא

1.1. תכנית הקורס "ממונים על הבטיחות בעבודה"
 תוכנית לימודים - חלוקה לחטיבות ונושאים לפי שעות

1.1.1.1.1.1.1.1 חלק ראשון: גרמי סיכון תהליכים וטכנולוגיות

חטיבה 1: סיכונים כלליים ומכנים (כולל מקורות אנרגיה עיקריים ומגזרים מסוכנים)

2. מס'	2.1 נושא	3. שעות לימוד
1.	כלי יד פשוטים וכלי כוח, מערכות פנאומטיות והידראוליות	3
2.	גידור מכונות (כולל מכונות השחזה)	8
3.	חשמל, הגנות מחשמול והארקות	8
4.	דודי קיטור ומכלי לחץ	5
5.	מכונות ואביזרי הרמה, עגורנים ועגורנאים (סיווג וחקיקה)	6
6.	מלגזות	2
7.	מעליות דרגנועים ומעלונים	4
8.	מבואות לתהליכי ייצור ולחוזק חומרים	5
9.	ריתוך חשמלי ואוטוגני	4
10.	עבודות בניה ובניה הנדסית	8
11.	עבודה בגובה והגנה מפילות	4
12.	חקלאות – טרקטורים ומיכון, חומרי הדברה, גידול בע"ח	3
13.	משטחי עבודה, משטחי מעבר ומניעת החלקות	2
		(ס"ב: 62)

3.1.1.1. חטיבה 2: סיכונים כימיים וביולוגיים

13.	מבוא לכימיה של חומ"ס	2
14.	אחסון ושינוע חומ"ס במפעל (כולל גיליונות בטיחות)	2
15.	הובלת חומ"ס (כולל תקנות)	3
16.	סיכונים ביולוגיים בעבודה (כולל מחלות זואונוטיות)	4
17.	מקום מוקף	2
		(ס"ב: 13)

4. חטיבה 3: סיכונים אש

18.	בטיחות אש - שיטות ואמצעים בכיבוי	6
19.	סדנה בבטיחות אש - שיקולי בטיחות בתכנון לרבות מערכות גילוי וכיבוי	12
20.	בטיחות בשימוש בדלקים ובאחסונם	3
		(ס"ב: 21)

4.1.1.1 חטיבה 4: תנאים סביבתיים וסיכונים פיזיקליים

21.	רעש והגנת השמיעה (הבט גהותי וחוקי)	2
22.	רעש - מניעה והנחתה (פתרונות טכניים והנדסיים)	4
23.	קרירה מייננת ולא מייננת (כולל בטיחות בלייזרים)	8
24.	תאורה כגורם בבטיחות וגהות	3
25.	אורור תעשייתי	3
26.	נוחות ומעמסים אקלימיים (חום, לחות, תנועת אויר, ...)	1
		(ס"ב: 21)

4.1.1.2 חטיבה 5: גהות, בריאות תעסוקתית וארגונומיה

27.	מבוא לפיזיולוגיה ואנטומיה של גוף האדם	2
28.	מבוא לרפואה תעסוקתית ומחלות מקצוע	2
29.	גהות תעסוקתית: דרישות החוק והתקנות	3

30.	גהות תעסוקתית: הכרת גורמי סיכון כימיים וקבוצות סיכון ברהות... חומרי הדברה, חומרים מסרטנים... מדדים ותקני חשיפה - (TLV), בקרה ומניעה, סקר מכין, ארגוניה: כלים ותחנות עבודה ארגונומיים	12
31.	הרמה נכונה וטלטול משאות	3
32.	פגיעות גב תחתון	2
33.		2
		(ס"ב: 26)

4.1.1.3. חטיבה 6: הגורם האנושי והגנות על העובד

34.	הגורם האנושי: הבטים פסיכולוגיים בבטיחות, זיהוי דפוסי התנהגות מסוכנים, טכניקות התמודדות ושינוי דפוסי התנהגות	4
35.	אספקטים בטיחותיים בעבודה במשמרות	2
36.	ציוד מגן אישי (כולל תקנות ותקנים)	2
37.	עזרה ראשונה - החייאה	4
		(ס"ב: 12)

4.1.1.3.1.1. חלק שני: מערכת הבטיחות והגהות

4.1.1.4. חטיבה 1 : המערכת הארגונית - גופים ומוסדות העוסקים בבטיחות וגהות

38.	מערך הבטיחות הארצי (כללי)	1
39.	מערך הבריאות התעסוקתית הארצי וקופות החולים	1
40.	אגף הפיקוח - משרד העבודה ועבודת המפקח	1
41.	המוסד לבטיחות ולגהות - מבנה ותפקוד (כולל מרכז מידע)	1
42.	המוסד לביטוח לאומי - ענף נפגעי תאונות והקרן למימון פעולות בטיחות	2
43.	ארגון הממונים על הבטיחות בעבודה	1
44.	המשרד לאיכות הסביבה - האגף לחומרים מסוכנים	3
		(ס"ב: 10)

4.1.1.5. חטיבה 2 : המערכת החוקית והמשפטית - חוקים ותקנות ואחריות הממונה

45.	המבנה השלטוני - חוקי המדינה דרכי החקיקה	2
46.	אחריות משפטית - פלילית ואזרחית - של הממונה	4
47.	אישיות משפטית, חברות, אגודות, עמותות, קבלני חוץ וחברות כ"א, מבצע, מזמין, יזם	2
48.	בעלי תפקידים במערך הבטיחות ובארגון ואחריותם המשפטית	1
49.	חוק ארגון הפיקוח ותקנותיו	3
50.	פקודת הבטיחות בעבודה ותקנותיה רווחת העובד- חקיקה, תקינה, כללים	5
51.	תקנות הבטיחות בעבודה - גהות תעסוקתית	2
52.	פקודת התאונות ומחלות משלוח יד, חובת הודעה	1
53.	חוקי עבודת נשים ונוער	2
54.	דגשים נוספים בחוקי הבטיחות בעבודה - חוק ותקנות רישוי עסקים	1
		(ס"ב: 23)

4.1.1.5.1.1.1. חלק שלישי: ארגון וניהול בטיחות וגהות

4.1.1.6. חטיבה 1: עבודת הממונה

55.	מושגי יסוד בבטיחות וגהות	3
56.	תפקיד הממונה ועקרונות במניעה	2
57.	ארגון מערך הבטיחות במפעל וניהולו, תכנון עבודת הממונה ומעקב ביצוע מטלות	3
58.	ארגון הבטיחות באתרי בניה (לצורך להרצאת בט' בעב' בניה)	1
59.	מבוא לכלכלה ושיטות לניהול תקציב בטיחות	4

4	סטטיסטיקות בבטיחות	.60
2	העסקת קבלני חוץ ועובדי חברות כ"א	.61
4	איתור מקורות מידע ועדכון מקצועי (אינטרנט וכיוב')	.62
3	כתיבה טכנית – נהלים, תמציות מידע והוראות בטיחות	.63
13	סדנה להכנת תוכנית בטיחות / תיק מפעל	.64
1	הנחיית פרויקט הגמר ע"י מדריך חונך במסגרת הקורס	.65
6	הדרכת עובדים, כולל: שיווק מושג הבטיחות בארגון, הצגת נושא הבטיחות, עבודת הממונה מול מנהלים והנהלה בארגון	.66
1	תכנון ותרגול מצבי חירום בשגרה	.67
1	הודעה ודיווח על תאונות עבודה ומחלות מקצוע	.68
4	חקירת תאונות, הכנת דו"ח חקירה, הבטים מעשיים והפקת לקחים	.69
3	ועדות בטיחות - אחריות, הרכב, פעילות	.70
	(ס"ב: 55)	

5. חטיבה 2: ניהול בטיחות וניהול סיכונים

4	תקני ניהול בטיחות: 18001, מסמך ILO, ותקנים אחרים	.71
8	זיהוי ניתוח והערכת סיכונים כולל ניס"ה ושיטות כלולות: (HAZOP, HAZAN, ETA, FTA, FMECA ...)	.72
	(ס"ב: 12)	

חטיבה 3: התנסות, המחשה ובחינת הישגים

15	סיורים במפעל	.73
15	מבחני ביניים ומשובים (כולל שיחות אמצע קורס וסיכום)	.74
3	מבחן גמר בכתב	.75
2	מבחן גמר בע"פ	.76
	(ס"ב: 35)	

שעות עבודה מעשית במקום העבודה (מחוץ למסגרת השעות הפרונטליות בקורס!)

40 *	עבודת גמר (פרוייקט ת. בטיחות) בליווי חונך – * לא כלול	.77
	במסגרת שעות הקורס	

ס"ה שעות לימוד בקורס ממונים על בטיחות בעבודה = 290 שעות